

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2016

IURIDICUM REMEDIUM, Z.S.

15 let organizace

**PRÁVNÍ POMOC
DIGITÁLNÍ PRÁVA
SVOBODY POD TLAKEM**

V roce 2016 jsme oslavili 15 let existence IuRe a proto je na místě zrekapitulovat některé z našich úspěchů.

Od počátku se snažíme zaměřovat na zásah do našeho soukromí. Právo na soukromí, které zaujímá přední místa ve všech katalozích lidských práv a svobod, je více než jiná práva stavěno do stále nových pozic, je nám vnucován náhled, že toto právo je zbytečné či mrtvé, že ho nelze před technologiemi bránit. Zároveň si ale stále více lidí uvědomuje jeho cenu a tak tento možná ústupový boj za naše soukromí nabírá na dramatickosti. I nám se podařilo několik dílčích bitev vyhrát.

V roce 2011 jsme u Ústavního soudu dosáhli zrušení úpravy povinného uchovávání metadat o elektronické komunikaci a následně zpřísnění právní úpravy. Po důležitých rozhodnutích Soudního dvora EU, který označil samotný princip plošného shromažďování dat za neústavní nás čeká další velký úkol, zkusit dosáhnout zrušení plošného šmírování i v našem právním řádu.

Vedle tzv. data retention bych zmínil i další úspěchy ať už jde o zavedení dvou alternativ k osobním čipovým kartám Open-card (námi prosazený model v Praze převzala i Lítačka), dále zastavení nelegálního předávání dat státní správou soukromé

bance v souvislosti s projektem tzv. sKarty nebo v roce 2016 dosažené likvidace milionů krevních vzorků odebíraných v souvislosti s tzv. novorozeneckým screeningem. Vedle kauz, kterým jsme se věnovali systematicky jsme upozornili na desítky dalších případů porušování práva na soukromí, uspořádali jsme 11 ročníků Big Brother Awards, měli tisíce mediálních výstupů zaměřených právě na problematiku soukromí.

Vedle této naší vlajkové lodě ale musíme upozornit i na řadu dalších věcí, které se za těch 15 let posunuly k lepšímu. V roce 2009 jsme do češtiny přeložili znění veřejných licencí Creative Commons, jejichž využití se od té doby snažíme prosazovat. V dnešní době ujde je jejich využití nejen dobrovolnou záležitostí nadšenců, ale licence se stávají i součástí strategických vládních dokumentů jako je Strategie digitálního vzdělávání a jejich povinné využití se daří prosadit i u výstupů projektů placených z veřejných peněz.

Možná méně viditelná, ale neméně důležitá je naše práce s konkrétními lidmi, kterým pomáháme řešit jejich problémy.

V minulosti šlo například o problematiku pracovněprávní nebo problémy spojené s nájemním bydlením. Řadu let se také věnujeme problematice exekucí, kde jsme poskytli stovky osobních konzultací, desítky advokátních zastoupení a tisíce

IURE 15 LET!

odpovědí v naší webové poradně. Od minulého roku jsme začali poskytovat i služby mobilní advokátní poradny, kde vyjíždíme do měst a obcí, kde zejména senioři nemají přístup k bezplatné právní pomoci. Vedle dlouhodobých programů se ale snažíme reagovat i na věci, které si prostě zásluh zaslouží, i když na první pohled nespadají do naší běžné agendy. V minulosti šlo třeba o projekt zaměřený na legislativní snahy o omezování shromažďovacího práva nebo projekt zaměřený na informování o rizicích obchodních smluv TTIP a CETA v posledních dvou letech.

Na závěr tohoto neúplného výčtu chceme poděkovat všem lidem, kteří se na naší práci v těch 15 letech podíleli, ať už šlo o pracovníky či dobrovolníky IuRe nebo všechny, kteří nám jakkoli pomáhali, ať už třeba účastí v porotě BBA, finanční podporou nebo třeba jen tím, že nám drží palce.

*Jan Vobořil
výkonný ředitel*

CO SE NÁM ZA 15 LET MIMO JINÉ PODAŘILO?

2005

Dosáhli jsme transparentnější podoby nového zákona o utajovaných informacích – odstraněna libovůle v určování, co je tajné;

Soudní stopka „dobrovolným“ darům za přijetí do domova důchodců;

Na náš podnět upraven protihackerský paragraf v novém trestním zákoně, aby nekriminalizoval testování;

Ohrožení shromažďovací svobody v podobě návrhu „protiCzechTekového zákona“ smeteno pod stůl;

2006

Jednostrannost radničních periodik - otevření debaty a připravená novela tiskového zákona;

V pravidlech pro provoz kamerových systémů ÚOOÚ začleněna naše doporučení;

2007

Prosadili jsme snížení kauce při podávání návrhu na předběžné opatření, aby byla dostupná všem, kdo potřebují tuto soudní pomoc;

2008

Dosáhli jsme vypuštění návrhů omezení shromažďovacího práva pod záminkou boje s extremismem z novely shromažďovacího zákona;

Zavedli jsme s partnery české schéma Creative Commons licenci;

2010

Z návrhu nového občanského zákoníku na náš návrh odstraněn presumovaný (defaultní) souhlas s nahráváním kamerami;

Naše závěry k bezpráví při exekucích citoval ve svém rozhodnutí Ústavní soud;

Ochrana zaměstnanců před nelegálním sledováním na pracovišti prosazena jako vládní úkol pro Inspekci práce;

2011

Naše podání Ústavnímu soudu zrušilo plošné skladování záznamů o elektronické komunikaci všech občanů, nová úprava pak byla přátelštější právům občanů;

Prosadili jsme více než deset změn v exekučním řádu dávajících stopku svévoli exekutorů a větší práva účastníkům (2007 - 2011);

2012

Zavedeno privacy by design (povinné hodnocení dopadu na soukromí) u legislativních návrhů;

2013

Projekt sKarty, kromě jiného nelegální tunel osobních údajů státní správy bankám, ukončen;

2014

Upozornili jsme na rizika bezkontaktních karet - naše informační video shlédlo na youtube 160 tis. lidí;

2015

Dosáhli jsme zlepšení zabezpečení čipu, zavedení anonymní verze Opencard a posléze Lítačky; Kampaň Špatný vTTIP nasbírala tisíce podpisů a pomohla tak překročit národní kvorum; v „europetici“ proti přijímání úmluv TTIP a CETA

2016

Poskytli jsme zdarma přes 3000 právních rad, podání a služeb potřebným lidem; Díky nám ÚOOÚ přikázal zlikvidovat miliony nelegálně uchovávaných krevních vzorků (a tedy DNA) novorozenců.

2 IURE - CO, JAK A PROČ DĚLÁME

Iuridicum Remedium, z. s. (IuRe) je neziskovka zabývající se ochranou občanských svobod především právní cestou. Její právníci řeší jak konkrétní kauzy nespravedlnosti, tak hrozby plošného omezování práv občanů, např. změnou legislativy. IuRe poskytuje bezplatnou právní pomoc lidem v sociální nouzi, zejména seniorům; v druhém programu se věnuje digitálním právům, ochraně soukromí, podpoře alternativ ke copyrightu. Třetí program naplňuje od roku 2014 kampaň Špatný vTTIP - watchdogový program hájící veřejné zájmy dolních 99% proti “Listinám práv korporací” - Transatlantické obchodní úmluvě mezi USA a EU (TTIP) a CETA (Komplexní hospodářské dohodě mezi EU a Kanadou).

Naše poslání:

Jako právníci cítíme v dnešní době nutnost hlídat základní svobody nás všech, bez ohledu na postavení a majetek. Zasahujeme ve prospěch lidí v jednotlivých kauzách, ale chceme také důrazně hájit téma spravedlnosti a základních svobod coby vrcholu lidské emancipace ve společenské debatě.

Velká část problémů, co řešíme, má původ v rostoucím vlivu nevolených sil na život lidí. Standardy základních práv, včetně sociálních, jsou jednak plošně napadány a jednak se jich nelze vždy dovolat.

Překlad názvu naší organizace znamená “právní lék” a jako sdružení, jehož zakládajícími členy jsou právníci, považujeme za účinné řešení řady současných problémů především právními prostředky.

Cíle IuRe jsou:

- Pomáhat **rovnému přístupu** ke spravedlnosti poskytováním **bezplatné právní pomoci** lidem, kteří čelí různému bezpráví a nedosáhnou na právní služby.
- Aktivní obranou základních práv, zejména práva na soukromí, **tlačit na jejich respektování veřejnou mocí i byznysem.**
- Dostávat do veřejné debaty různá **aktuální ohrožení základních práv. Z opomíjených důležitých problémů dělat témata a pomáhat prosazovat řešení.**

Proto prosazujeme a podporujeme:

- odpovědnost státu, korporací a nadnárodních institucí za respektování lidských práv,
- autentickou aktivitu občanů při prosazování svých práv, co nejširší spoluúčast lidí na rozhodování ve veřejném prostoru.

Tým luRe v roce 2016:

Mgr. at Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.
JUDr. Ing. Helena Svatošová
Mgr. Tereza Libecajtová
Zuzana Fuksová
Mgr. Erika Baloghová
Tomáš Vovsík

3 CO JSME ŘEŠILI A VYŘEŠILI V ROCE 2016

I. Program Právní pomoc

Bezplatná právní pomoc seniorů s dluhy a exekucemi

I v roce 2016 jsme díky podpoře Ministerstva práce a sociálních věcí a Městské části Praha 7 provozovali **poradnu pro seniory**, kteří se potýkali s dluhy a exekucemi ať již jejich vlastními anebo na ně nespravedlivě dopadaly dluhy a exekuce příbuzných.

Letos jsme se rozhodli neomezit se jen na Prahu, ale povedlo se nám **rozšířit právní poradnu do vybraných okresních měst**. Ve spolupráci se Svazem měst a obcí jsme připravili **semináře a konzultace pro zaměstnance obcí**, kteří mohou „svým“ seniorům pomoci nejlépe (obvykle lidé ze sociálních odborů) a nabídnout jim naši Mobilní poradnu. Díky navázané spolupráci aktivních měst tak pravidelně vyjíždíme např. do Žatce, Lovosic, kde je tato bezplatná pomoc žádaná a ceněna.

Celkem jsme v rámci tohoto projektu poskytli **103** osobních konzultací. Advokátní zastoupení jsme převzali celkem v **10** případech u 10 klientů. V rámci mobilní poradny jsme od začátku projektu poskytli **25** osobních konzultací.

Příklady z praxe:

Proti dvěma klientkám (nar. 1957, 1953) byla vedena exekuce k vymožení dluhu na základě rozhodčích nálezů. V obou případech se po převzetí zastoupení podařilo u soudu prokázat neplatnost rozhodčích smluv a exekuce byly zastaveny.

Manželé (nar. 1935 a 1937) měli několik desítek dluhů, které si na sebe vzali, aby pomohli rodině. I když zatím neměli žádné exekuce, tak se postupně dostávali do prodlení a byli v permanentním hledáčku vymahačů, což jim velmi ztrpčovalo život. Klientům byl sepsán insolvenční návrh spojený s návrhem na oddlužení, které jim bylo soudem povoleno.

Tento program v roce 2016 mohl fungovat díky pracovníkům a dobrovolníkům: Jan Vobořil, Erika Baloghová, Tereza Libecajtová, Pavel Turza, Aneta Dlabolová

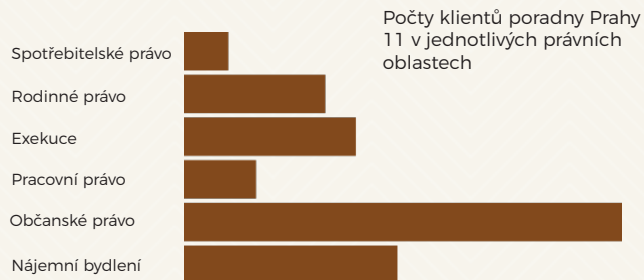
Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu České republiky

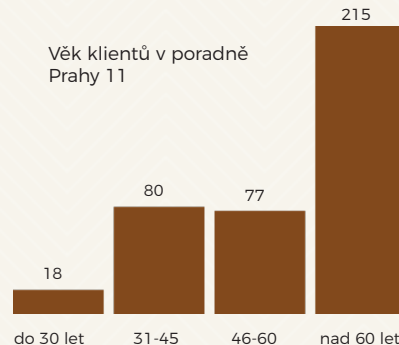
Právní poradna

V roce 2017 oslavíme **deset let fungování** právní poradny na Praze 11. Tato poradna je bezplatně k dispozici všem, kdo potřebují právní radu bez rozdílu věku. V roce 2016 jsme v této poradně **efektivně pomohli celkem 390 lidem**. Poradnu provozujeme ve spolupráci s městskou částí na Chodově v budově úřadu městské části. Každou středu zde advokát radí zejména v oblasti exekucí, pracovního a nájemního práva atp.

Od roku 2012 rovněž provozujeme bezplatnou online poradnu na webu www.iure.org, ve které jsme za rok 2016 odpověděli na více než **450 dotazů**, převážně z oblasti exekucí a nájmu.

Měsíc/2016	Klientů celkem	Počty klientů v jedn. oblastech						Věk klientů			
		Nájemní bydlení	Občanské právo	Pracovní právo	Exekuce	Rodinné právo	Spotřebitel. právo	do 30 let	31 - 45	46 - 60	nad 60 let
Leden	32	2	19	1	4	5	1	1	8	4	19
Únor	34	0	26	2	5	0	1	2	11	10	11
Březen	36	7	7	6	7	7	2	1	9	12	14
Duben	34	6	16	1	2	8	1	3	8	5	18
Květen	36	8	13	3	3	7	2	1	6	10	19
Červen	36	6	8	2	7	13	0	1	5	7	23
Červenec	19	4	11	0	4	0	0	1	0	4	14
Srpen	39	13	14	2	5	3	2	3	9	3	24
Září	27	8	11	3	3	0	2	3	7	5	12
Říjen	35	13	9	4	5	3	1	1	7	6	21
Listopad	40	6	15	2	11	4	2	1	7	5	27
Prosinec	22	4	9	0	6	1	2	0	3	6	13
CELKEM	390	77	158	26	62	51	16	18	80	77	215

4 CO JSME ŘEŠILI A VYŘEŠILI V ROCE 2016

II. Digitální práva

Medicínský Velký bratr

Ochráně soukromí se věnujeme od samého počátku organizace. Nehceme jen upozorňovat na nová nebezpečí spojená se zásahy do soukromí, ale věci aktivně měnit. V roce 2016 jsme museli reagovat na prolobování novely zákona o zdravotních službách, která bez jakýchkoli záruk proti zneužití dodala **Ústavu zdravotních informací a statistiky (ÚZIS) masu kompletních medicínských dat o každém občanu** resp. účastníku veřejného zdravotního pojištění. Rizika rozšiřujících se zdravotních registrů, už dnes obsahujících obrovské množství osobních údajů toho nejcitlivějšího charakteru, jsou enormní.

ÚZIS zamýšlí různými způsoby „dolování dat“ **zpracovávat informace o diagnózách, léčbě či rodině každého občana**, avšak trvale nám odmítá sdělit konkrétní postupy, cíle či zabezpečení operací s našimi daty. Neochota této instituce - tak hladové po našich nejcitlivějších datech - naopak odkrýt své „noty“ (což je ze zákona povinna) nás nakonec vedla k **podání žaloby na ÚZIS**, kde se domáháme přístupu k informacím o **fungování zdravotních registrů**. V dalších krocích budeme pokračovat i v roce 2017.

„Proti-upíří“ projekt po letech dovršen

Velkým úspěchem skončila naše několikaletá kampaň proti uchovávání tzv. screeningových kartiček novorozenců. Novorozenecký screening je prováděn bezprostředně po narození již od přelomu 70. a 80. let. Jeho cílem je včasná detekce pravděpodobného rozvinutí několika závažných nemocí. Problém byl, že screeningové kartičky, jejichž součástí byl i **krevní vzorek novorozence**, který je i po desítkách let nositelem kompletní lidské DNA byly **místo likvidace dále uchovávány a to bez jakékoli právní úpravy i bez souhlasu rodičů dítěte**.

V roce 2016 ukončil Úřad pro ochranu osobních údajů téměř tři roky trvající kontrolu prováděnou v čtyřech fakultních nemocnicích sloužících jako obří sklady milionů kartiček s DNA kdysi otestovaných novorozenců. Kontrola zahájená na základě **našich dvou podnětů** vedla k likvidaci cca tří milionů screeningových kartiček. Úřad došel k **závěru, který akceptoval naše analýzy a právní argumentaci**, že pro neomezené uchovávání kartiček **chybí jakýkoli právní základ**. Přestože jsme se s Úřadem neztotožnili v tom, zda mají být kartičky zlikvidovány bezprostředně po provedení screeningu, jak tvrdíme my, či je možno je po omezenou dobu uchovávat, jak tvrdí ÚOOÚ, tak

likvidaci drtivé většiny kartiček považujeme za velký úspěch a **uchovávání kartiček po dobu 5 let**, jak by tomu mělo být do budoucna podle nově vydaného pokynu ministerstva zdravotnictví, za akceptovatelný **kompromis**. Nezákonnému budování milionové databáze genetických profilů celé populace jsme tak dali stopku.

Pravidla pro nakládání s lidskou DNAzákon na cestě

V roce 2015 jsme **připravili zákon o DNA**, který sice **podpořilo téměř 60 poslanců**, ale vláda jej **odmítla** – nicméně pod tímto legislativním tlakem slíbila vytvořit zákon vlastní. Na několika setkání s pracovníky ministerstva vnitra jsme měli možnost vyjádřit se k návrhu a podařilo se **prosadit několik změn**. Bohužel řadu věcí, které považujeme za nutné ošetřit, **vládní návrh neřeší**: ať už jde o uchovávání kontrolních vzorků DNA z míst trestných činů, o směšování profilů DNA uchovávaných na základě různých právních titulů, či o rozšiřování uchovávání profilů DNA u dětí, kterým byla uložena ochranná výchova. Vláda návrh zákona schválila a v současné době je v poslanecké sněmovně, kde se **snažíme získat podporu pro odhlasování dílčích změn v zákoně**.

Naše strategické kauzy o nakládání státu s DNA

V roce 2016 jsme dále poskytovali **advokátní právní zastoupení** v kauzách ukazujících na **pochybení u „neprůstřelného“ dokazování pomocí DNA**. Ve sporu o likvidaci nezákonně získaného vzorku DNA jsme podali **dovolání k Nejvyššímu soudu**, který vrátil věc po sedmi letech na počátek s tím, že původně údajně nerozhodl soud, který rozhodovat měl. V druhé věci se pak snažíme o **obnovu řízení** ve věci vraždy, kde byl údajný pachatel odsouzen na základě zřejmě **zaměněných biologických vzorků**. V této kauze se přes nepodařilo dosáhnout u obecných soudů obnovy řízení a proto jsme podali ve věci stížnost.

II. Digitální práva

Konference European Innocence Network

V návaznosti na naši snahu věnovat se soustavněji pochybením v rámci trestních řízení jsme pak 16. 6. 2016 uspořádali ve spolupráci s genetikem Danielem Vaňkem a pod záštitou poslance Daniela Kortehe v **Poslanecké sněmovně mezinárodní konferenci ustavující se European Innocence Network**, která by měla v budoucnu sdružovat obdobné projekty a organizace zaměřené na **nápravu justičních omylů**. Konference se zúčastnili zástupci ze 14 evropských zemích, ale i z USA, Izraele či Argentiny.

„Alternativní copyright“ Creative Commons

Od českého představení veřejných licencí Creative Commons, které umožňují bezplatné sdílení autorských děl, v roce 2009 je povědomí o „značce CC“ nesrovnatelné. **Popularizaci** Creative Commons se věnujeme dále. V roce 2016 jsme se zaměřili jednak na využívání licencí nevládními organizacemi, jednak místními samosprávami. Vydali jsme publikaci **Licence Creative Commons pro města a obce: Praktický manuál**, která

shrnuje, jak a hlavně proč je výhodné licence využívat, ať už z pozice držitele autorských práv, nebo uživatele děl jiných autorů. Inspirace pro využívání licencí jsme pak shrnuli v publikaci **Power of Open: Příklady využití licencí Creative Commons ve městech a obcích**.

Ve spolupráci s polskou organizací Fundacja Nowoczesna Polska jsme se podíleli na organizaci **konference Copy Camp** zaměřené na proměny autorského práva, která se konala na podzim roku ve Varšavě.

Na českém CC projektu spolupracujeme v rámci pracovní skupiny složené z Ústavu práva a technologií Právnické fakulty MU, Národní technické knihovny ČR a IuRe.

Anti-ceny Velkého bratra, ročník 2016

Big Brother Awards, Ceny Velkého Bratra, jsou anti-kampaní odhalující nejvzlezlejší firmy, úřady či technologie. Ceny jsou udíleny ve více než 15 ti zemích světa, v ČR jsme zahájili místní verzi v roce 2005.

Sošky Big Brother Awards od sochaře Jana Haubelta Foto: Archiv luRe

Výsledky **dvanáctého ročníku** anticen pro největší slídily Big Brother Awards jsme **vyhlásili v únoru 2017 ve Strašnickém divadle X10**. Jako vždy byla událost i následná společenská akce příležitostí potkat se s našimi sympatizanty, spolupracovníky, zájemci o téma soukromí i umělci, kteří „privacy aktivismus“ svým vystoupením podpořili. Sedmičlenná porota složená z odborníků na nové technologie, právníků, obránců lidských práv a novinářů vybírala vítěze z 62 nominací zaslaných širokou veřejností. Anticeny udělované ve čtyřech kategoriích získali:

Vítězové

Cenu v kategorii **Úřední slídil**, získalo **Ministerstvo obrany** za **návrh novely zákona o Vojenském zpravodajství**, která by dala vojenským zpravodajcům právo umístit na internetové linky „černé skříňky“, jež by mohly odposlouchávat, ale i blokovat, či měnit provoz českého Internetu. Cílem má být efektivní kybernetická obrana. Vágní formulace zákona, pokud jde o meze sledování spolu s dlouhodobě tristní kontrolou činnosti zpravodajských služeb, ovšem naopak vytváří prostor pro zneužití nově nabytých pravomocí - a mohou vést paradoxně k oslabení potřebné kybernetické bezpečnosti.

Cenu v kategorii **Dlouhodobého slídila** získal **Úřad práce ČR** za dlouhodobou **nezákonnou praxi vyžadování detailních výpisů z účtů od žadatelů o sociální dávky**. Povinnost kompletní výpis předkládat přitom nemá oporu v zákoně a může prozrazovat mnohé detaily o životě nejen samotných žadatelů o dávky, ale i dalších osob, které Úřad o nic nežádá. Cena byla udělena i za plošné nastavení: kdy namísto prověřování jen případů, kde jsou indicie podvodu, postihne opatření všechny občany v dané životní situaci, považované jakoby automaticky podezřelé.

II. Digitální práva

Cenu v kategorii **Firemní slídil** získala společnost **Home Credit** za **úmysl prověřovat žadatele o půjčky slíděním v jejich mobilním telefonu**.

Home Credit oznámil prověřování klientů pomocí speciální aplikace nahrané do jejich mobilů, která zanalyzuje jejich obsah. Pokud například najde kontakty na osoby, které v minulosti půjčky nespláceli, může být žadatel o půjčku odmítnut. Z pohledu zákona je zde ovšem nejeden zásadní problém. V mobilním telefonu jsou informace nejen o žadateli o půjčku, ale i o dalších lidech, kteří k screeningu svých osobních údajů souhlas nedali; tyto údaje navíc Home Credit chtěl propojovat s dalšími údaji, které nasbíral za 20 let působení na našem trhu.

Úspěch letošního ročníku

V roce 2016 jsme udělili cenu pro firemního slídila firmě Home Credit za přípravu aplikace, která měla prověřovat mobilní kontakty žadatelů o úvěr. Po udělení anticeny společnost Home Credit oznámila, že tento způsob prověřování žadatelů o úvěr používat nebude.

Cenu v kategorii **Výrok Velkého bratra** si v roce 2016 vysloužil **Miroslav Lukeš** (generální ředitel MasterCard) za **výrok o nutné ztrátě anonymity při platbách**. Výrok pro server Peníze.cz zněl: „... Každý z nás za sebou zanechává elektronickou stopu a množství těch údajů bude růst. Tak to zkrátka je a s tím už se nic neudělá...“ Obřím rizikem dnešních platebních karet v porovnání s hotovostí je skutečně ztráta anonymity i u těch nejdrobnějších plateb. Ocenění se výroku pana Lukeše dostalo za autoritativní postoj, že s touto digitální stopou údajně není možné nic udělat. Respektive, že otázku, zda tato data sledovat a uchovávat, dokonce ani „... nemá cenu řešit...“, jak se také píše v původním článku.

Spojení ekonomické síly a prosazování falešného dojmu TINA („there is no alternative“) výrok ředitele MasterCard vysoce obodovalo v hostilitě pro soukromí a učinilo jej „vítězem“ kategorie. Nabízená cesta řešit ochranu soukromí pouze nastavením přístupu k ohromnému balíku dat přitom nutně končí otázkou: „Kdo (a jak dobře) hlídá hlídače samotné?“ Od silných karetních společností, které si mohou dovolit špičkový výzkum a vývoj očekáváme, že své ambice nahradit hotovost podpoří seriózním hledáním nových technologií, které nebudou znamenat nucené a plošné zrušení soukromí při veškerém placení. Novinkou 12. ročníku BBA je pojmenování pozitivní ceny po

Edwardu Snowdenovi. K tomuto přejmenování jsme se rozhodli po pečlivém uvážení a se souhlasem pana Snowdena. Chceme připomenout, že Snowdenova odhalení měla pozitivní vliv na legislativní i faktické změny v oblasti ochrany dat v USA i Evropě a zejména na povědomí lidí o tom, že soukromí je dnes skutečně pod obřím tlakem.

Prvním držitelem **Pozitivní ceny Edwarda Snowdena** se stalo **Město Vsetín** za **příkladný způsob informování o městském kamerovém systému**. Vsetínský kamerový systém je se svým počtem 10 kamer relativně malý nejen absolutně, ale i v přepočtu na počet obyvatel. Porota ocenila způsob informování o kamerách, který je v rámci České republiky ojedinělý: na webu je jednak mapa s vyznačenými body umístění kamer, jednak pro každou kameru ukazuje fotografii záběru či v případě otočných kamer záběrů míst, která kamera může monitorovat. Na zveřejněných fotografiích nejsou identifikovatelní lidé a k jednotlivým kamerám lze vznést přímo na stránkách dotaz či připomínku.

Způsob informování o kamerách, který zvolil Vsetín, považujeme za drobnou, ale jednoduše realizovatelnou inspiraci pro další obce, ale třeba i pro Policii ČR. To, že občané vědí, kde kamery jsou a kam koukají, totiž v konečném důsledku přispívá k jejich smysluplnému využití.

II. Digitální práva

Tento program fungoval v roce 2016 s pomocí Jana Vobořila, Terezy Libecajtové Jiřího Hofmana a členů poroty v tomto složení:

Jan Cibulka – datový novinář, Český rozhlas

Robert Malecký – redaktor, Hlídacipes.org

Ján Matejka – ředitel Ústavu státu a práva AV ČR, člen rozkladové komise ÚOOÚ

Ondřej Míkle – odborník na ICT technologie

Jan Vobořil – výkonný ředitel IuRe a advokát

Václav Vlk – advokát, Moreno Vlk & Asociados

Lukáš Zelený – vedoucí právní poradny časopisu dTest

Všem členům poroty ještě jednou na tomto místě velmi děkujeme za nehonorovanou, přitom však zásadní a profesionální práci, kterou odvedli.

Vyhlášení vítězů BBA 2016 v Cafě Lajka, zleva: Jan Vobořil (IuRe), Robert Malecký (Hlídacipes.org), Lukáš Zelený (dTest). Foto: archiv IuRe

5 CO JSME ŘEŠILI A VYŘEŠILI V ROCE 2016

Transatlantická obchodní dohoda a CETA vs. demokracie

III. Program Svobody pod tlakem

IuRe vede od roku 2014 kriticko-informační kampaň zaměřenou na chystanou Transatlantickou obchodní úmluvu mezi EU a USA, která **výrazně zužuje prostor národních parlamentů a vlád prosazovat veřejný zájem** v řadě oblastí (životní prostředí, ochrana spotřebitele, sociální práva aj.), **zužuje prostor pro demokratické soudy, znevýhodňuje malé a střední podniky** oproti velkým a na druhou stranu **naopak posiluje práva nejsilnějších korporací** (zejména pak práva žalovat státy za různá poškození investic, pokud se rozhodnou regulovat jejich podnikání). Přijetí dohody TTIP se v roce 2016 odsouvalo do nedohledna, a to mj. i díky tlaku běžných občanů v jednotlivých členských zemích EU.

V uplynulém roce jsme se proto věnovali také informační kampani o **rizicích super-úmluvy CETA mezi Evropou a Kanadou**, která obsahuje velmi podobná rizika pro veřejné zájmy jako TTIP, bývá označována za její sesterskou úmluvu. Tato probyznisová dohoda se v roce 2016 začala projednávat na Evropské radě i v Evropském parlamentu.

Navázali jsme na předchozí spolupráci s celoevropskou iniciativou Stop TTIP a pomocí **aplikace Čekuj CETU!** umožnili nejen českým občanům, aby **oslovovali** ve svém mateřském jazyce **poslance Evropského parlamentu** a ptali se jich na jejich

III. Program Svobody pod tlakem

---

postoje vůči CETA. Přes sto lidí takto své volené zástupce oslovilo; další stovky pak využili **předtištěné pohlednice** od nás.

Rozdali jsme více jak **5.000 letáků** na různých akcích pro veřejnost, zejména pak rádi vzpomínáme na skvělou dlouhodobou spolupráci s festivalem Cannafest nebo Asociací farmářských tržišť, ale i mnoha dalších. Téma TTIP a CETA se nám občas povedlo dostat do médií (Česká televize, Český rozhlas, tištěná média jako Pravý domácí atp.) a na Facebooku se nám podařilo vybudovat **komunitu více jak 5.600 fanoušků** a celkem oslovit až **60.000 lidí**.

Na našem webu **www.vttip.cz** jsme přinášeli **články** informující o **vývoji schvalování CETA** či nově publikovaných **výzkumech a analýzách** či **protestech** po Evropě. Úspěch měl náš e-shop s výtvarně osobitými promo materiály ke kampani nebo produkty od sympatizujících firem. Spoluiniciovali jsme **Výzvu malých a středních podniků k férovému obchodu**, kterou podepsaly mj. firmy Sonnentor, Lush, Biopekárna Zemanka, síť prodejen Sklizeno či Asociace českého tradičního obchodu. Tato Výzva byla mj. předána všem **poslancům a senátorům ČR** při projednávání CETA českým parlamentem.

Získali jsme **desítky známých osobností**, které kampaň pod-

pořily: mezi jinými Aňa Geislerová, Ivo Bystřičan, Maxim Velčovský, Nad'a Johanisová, Margit Slimáková či populární foodbloggerka Eva Francová. Většina z nich dále šířila informace o TTIP a CETA online. Kolega Tomáš Vovsík přehledně popisoval rizika kampaně na svém **blogu na iHned.cz**. Kampaň **podpořila** na svém webu vlastní originální promoakci kosmetická firma **LUSH**. Mapovali jsme pro komunitu kritiků CETA **postoje politiků**, ať už českých poslanců či europoslanců, tak politiků z celé Evropské unie.

*Do vísačkové kampaně se zapojilo mnoho sympatizantů.
Foto: archiv luRe*

V dubnu jsme úspěšně ukončili **petici Za transparentní vyjednávání TTIP**, kterou jsme s Greenpeace organizovali po několik měsíců. Archy s **podpisy několika tisíc občanů** jsme na tiskové konferenci, předali za účasti **senátora Václava Lásky**, který petici podpořil, messengerovi, který balík dopravil na Úřad vlády. I přes formální reakci Úřadu vlády jsme tak médiím a hlavně exekutivě připomněli, že **vyjednávání TTIP a pozice české strany jsou občany sledovány**.

V roce 2016 jsme zorganizovali také odborněji zaměřené akce: **debatní seminář 3.2.2016 v Poslanecké sněmovně** nazvaný *TTIP – zájmy, moc a demokracie* byl **beznadějně obsazen**; ukázalo se, že skutečná veřejná debata o TTIP chybí a jednu z

mála možností slyšet zástupce MPO a MZe a na druhé straně ekonomy jako **Martin Myant, Jaroslav Ungermann** či **Ilona Švihlíková** si nenechal ujít mnoho současných i bývalých zákonodárců i zainteresované veřejnosti.

29. března jsme pak uspořádali **debatní blok na České zemědělské univerzitě**, kde jsme otevřeli otázku dopadů na české a evropské zemědělství a kvalitu potravin. Debaty v plné Kruhové hale univerzity se zúčastnili **europoslanec Pavel Poc, předseda Zemědělského svazu, náměstkyně ministra zemědělství**, zástupci spotřebitelské organizace **dTest** a **České technologické platformy pro ekologické zemědělství**. Předmětem debaty byla TTIP a CETA a desítky zemědělských odborníků i studentů poprvé seznámila i s riziky úmluv. I v roce 2016 jsme mohli díky členství v Expertní skupině u MPO získávat na jejich zasedáních informace o postupu vyjednávání TTIP. V průběhu roku se ukázalo, že TTIP je (prozatím) skutečně u ledu.

Bohužel však 15. února 2017 **Evropský parlament CETA schválil**. I přes protesty milionů Evropanů proti “Listině práv korporací”, jak se CETA též označuje, hlasovalo 408 europoslanců pro přijetí dohody, proti bylo 254. Z českých europoslanců, které jsme my i sympatizanti kampaně **oslovovali on-line, pohlednicemi i přes asistenty**, patří **děk těm, kteří hlasovali**

29.3.2016 – Diskuze na České zemědělské univerzitě k tématu dopad TTIP na kvalitu potravin. Foto: Josef Beránek

III. Program Svobody pod tlakem

---

proti přijetí CETA: Jan Keller, Jaromír Kohlíček, Kateřina Konečná, Jiří Maštálka, Pavel Poc, Miroslav Poche, Olga Sehnalová.

V roce 2017 se zaměříme na ratifikaci CETA oběma komorami českého parlamentu a uvidíme také výsledek ratifikace v unijních zemích. Již dnes můžeme říci, že díky tlaku Evropanů zdola CETA neobsahuje arbitráže investorů proti státům svěřené problematickým soukromým rozhodcům (namísto toho je zvolen model soudního orgánu s alespoň nějakými parametry nezávislosti) a také fakt, že smlouvy tohoto typu musí projít národními parlamenty (zpočátku se usilovalo o proceduru bez zákonodárců členských zemí).

Tento program v roce 2016 mohl fungovat díky pracovníkům a dobrovolníkům kampaně Špatný vTTIP a to: Tomáš Vovsíkov, Zuzaně Fuksově, Tereze Libecajtové, Pavlu Buršíkovi a Heleně Svatošové.

Projekt „Transatlantická obchodní dohoda vs. demokracie“ byl v období 9/2014 až 2/2016 podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz a www.eegrants.cz

Fotostěna na benefičním večíрку Secret Party. Foto: Tomáš Vovsík.

6 KDO NÁS PLATÍ - PŘEHLED HOSPODAŘENÍ A ČÍSLA

V roce 2016 jsme realizovali celkem 5 projektů. Celkový rozpočet organizace jsme v roce 2016 měli cca 1,6 mil.Kč.

– Podrobně informace o rozpočtu a jeho složkách naleznete v tabulce Přehled nákladů a výnosů.

V rámci programu Právní pomoc proti sociálnímu vyloučení jsme v roce 2016 realizovali tyto projekty:

- Bezplatná právní poradna a osvěta seniorů v oblasti dluhové problematiky a exekucí, podpořeno grantem Ministerstva práce a sociálních věcí (1-12/2016) (MPSV)
- Mobilní bezplatná advokátní poradna pro seniory v oblasti dluhů a exekucí podpořeno grantem Ministerstva práce a sociálních věcí (8-12/2016) (MPSV II)

V rámci programu již také od roku 2007 provozujeme bezplatnou právní poradnu ve spolupráci s MČ Praha 11.

V rámci programu Lidská práva a technologie jsme v roce 2016 realizovali projekty:

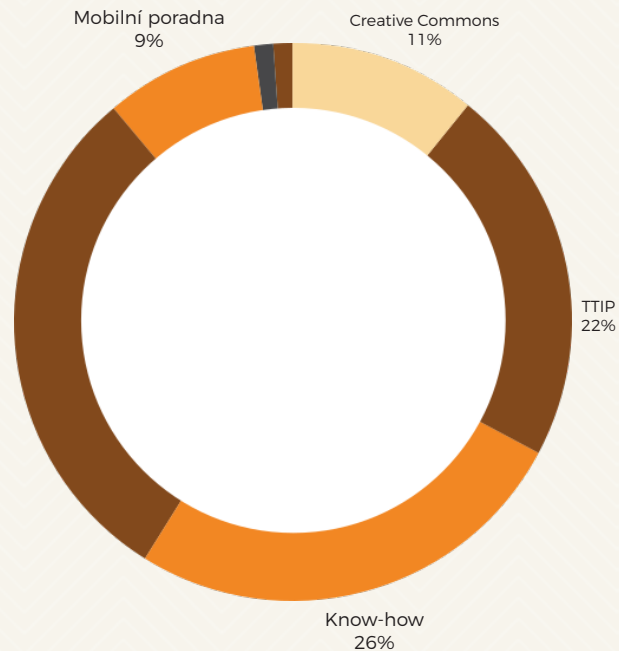
- Zvyšování know-how nevládních organizací při sdílení, šíření a ochraně informací, podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů (4/2015 – 3/2016) (2FNNO)

V rámci programu Lidská práva a veřejná správa jsme v roce 2016 realizovali projekty:

- Transatlantická obchodní dohoda vs. demokracie, podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů (9/2014 – 2/2016) (FNNO)
- Využití licencí Creative Commons při otevírání radnic, podpořeno grantem z Fondu Otakara Motejla (9/2015 – 10/2016) (FOM2015)

V roce 2016 jsme také obdrželi jednorázovou programovou dotaci od Městské části Prahy 7 na právní pomoc a osvětu seniorům v oblasti dluhové problematiky a exekucí a v rámci podpory kultury na Praze 7 na pomoc při realizaci vyhlášení cen BBA 2015, které proběhlo v únoru 2016 v Holešovickém Studiu Alta.

Výdaje na projekty (v Kč)		
Využití licencí Creative Commons při otevírání radnic	124.988,-	11 %
TTIP vs. demokracie	264.225,-	22 %
Zvyšování know-how NNO při sdílení, šíření a ochraně informací	312.716,-	26 %
Bezplatná právní pomoc a osvěta seniorů v oblasti dluhové problematiky a exekucí	360.814,-	30 %
Mobilní bezplatná advokátní poradna pro seniory v oblasti dluhů a exekucí	107.460,-	9 %
Praha 7 senioři	10.000,-	1 %
Praha 7 kultura	10.000,-	1 %
Celkem	1.190.203,-	100 %

Náklady		
50 - spotřebované nákupy	80.770,-	5 %
51 - služby *	1.138.232,-	68 %
52 - osobní náklady	431.193,-	27 %
54 - jiné provozní náklady	2.734,-	0,2 %
Náklady celkem	1.652 929,-	100 %

*cestovné,náklady na propagaci a reklamu,
právní služby, režijní náklady (nájem, elektřina, telefon, Internet, atp.)

Výnosy		
Tržby z prodeje služeb / HČ	84000,-	6 %
Ostatní výnosy	21511,-	2 %
Přijaté příspěvky – dary	244.394,-	14 %
Provozní dotace	1.190.203,-	78 %
Výnosy celkem	1.543.425,-	100 %
Hospodářský výsledek		-109.504,-

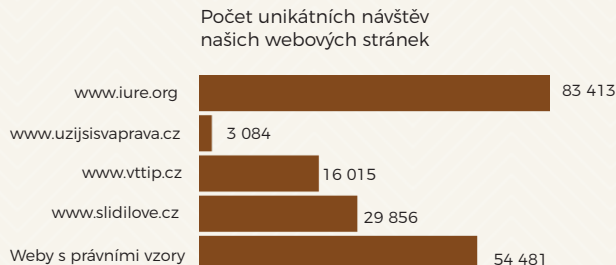
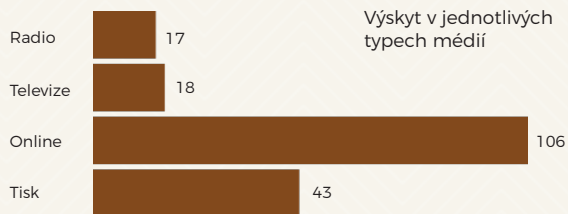
7 JAK JSME SLYŠET - MEDIA A VEŘEJNÁ DEBATA

IuRe si za celou dobu své existence vybudovala pozici vyhledávaného a respektovaného novinářského zdroje. Spolupráce s médii je pro nás velkým pomocníkem při řešení kauz, odhalování problémů i budování renomé seriózního partnera k diskusi. Novináři nás oslovují s žádostí o rozhovor, komentáře a stanoviska, především k problematice ochrany soukromí. Pravidelně se vyjádření našich expertů objevují v Českém rozhlase, České televizi, TV Prima, v celostátních denících jako jsou Hospodářské noviny, Lidové noviny, MF Dnes, regionálním tisku i webových zpravodajských serverech, jako jsou iDnes.cz, aktuálně.cz nebo Novinky.cz.

O pokrocích a novinkách v našich kampaních informujeme novináře prostřednictvím tiskových zpráv. V roce 2016 jsme vydali celkem 18 tiskových zpráv a během roku jsme zaznamenali celkem 184 zmínek o naší práci v médiích.

19.1.2016 DVTV – Výkonný ředitel IuRe Jan Vobořil hostem v DVTV k tématu sledování zaměstnanců na pracovišti Foto: archiv IuRe

celkem
186 849

KDO VŠE TO VIDÍ PODOBNĚ - PODPORA A SPOLUPRÁCE

Podpořili nás:

FOND
OTAKARA
MOTEJLA

HlídacíPes^{org}
ŽURNALISTIKA VE VEŘEJNÉM ZÁJMU

Projekty „Transatlantická obchodní dohoda vs. demokracie“ a „Zvyšování know-how nevládních organizací při sdílení, šíření a ochraně informací“ byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondmo.cz a www.eeagrants.cz

IuRe se podílí na činnosti následujících organizací:

- European Digital Rights (EDRi), evropské sítě nevládních organizací, zabývajících se digitálními právy

IuRe také dlouhodobě spolupracuje s:

- Národní technickou knihovnou České republiky při Creative Commons kampani
- Svaz měst a obcí ČR - na mobilní advokátní poradně pro seniory
- Nadace Charty 77, SenSen, Senzační Senioři - na mobilní advokátní poradně pro seniory
- Ústavem práva a technologií Právnické fakulty MU v rámci programu Digitální práva (Creative Commons, Data Retention)
- Městskou částí Praha 11 při poskytování bezplatné právní pomoci občanům

---

Dále nám pomohli darem, slevou či bezplatnou službou:

Asociace farmářských trhů

Bednařík Libor

Bio Masha

Biopekárna Zemanka

Cannafest: Největší konopný veletrh v ČR

Cross Club

Česká pirátská strana

Čokovoko

Divadlo X 10

Dušátko Jan

Farmářské tržiště – Náplavka Jiřák

Fléda

Hradecká Gabriela

IGNUM, s. r. o.

Janota Marek

Janoušek Václav

Koláček Kryštof

Křováček Martin

Kuchařová Iva

LUSH GmbH

Macura Lukáš

Midi lidi

Musil Petr

Novák Radek

Novák Václav

Páral Kamil

Pavliška Aleš

PHR Records

Pistoriusová Marta

Radio United Services s. r. o. (Radio 1)

Reich Zdeněk

Reichová Eva

Reichová Tereza

Ridchenko Galyna

Ryor

SKINSO s. r. o.

Sklizeno

Stäheli Nataša

Šafařík Petr

Štefanec Milan

Vávra Jiří

Zábranská Blanka

Zembok Ewa

Autonomní sociální centrum
Klinika
BioKoloniál
Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství
Členové poroty Big Brother Awards
Čočkův BioJarmark
Dlabolová Aneta
dTest
Fiala Tomáš
Havlíková Vendula
Henley Morgan
Hnutí DUHA
Hubík Jan
Johanisová Nad'a
Jungmannová Eva
Kvapil Luděk
Kyncl David
Mikle – Barát Ondrej
Mladí zelení
Novák Václav
Poppr Martin

Skořepa Adam
Strana zelených
Šmída Josef
Talacko Valerie
Vaněk Daniel

**Za pomoc a dary
také děkujeme
mnoha anonymním
příspěvovatelům.**

VELICE DĚKUJEME VŠEM DÁRCŮM, OCEŇUJEME POMOC VÁS VŠECH. BEZ TÉTO VELKORYSÉ PODPORY BY NEBYLA ČINNOST IURE NA PROFESIONÁLNÍ ÚROVNI MOŽNÁ.

PODPOŘTE NÁS

Pokud po pročtení této výroční zprávy máte dojem, že naše práce je smysluplná a užitečná a že nějakou formou hájíme také Vaše zájmy a práva, budeme velmi rádi, **když se rozhodnete podpořit nás**. S ohledem na to, že získávání finančních zdrojů je pro nevládní organizace rok od roku složitější a časově náročnější, má pro nás jakákoli vaše pomoc obrovský význam, a to nejen prakticky, ale současně jako výraz ocenění naší práce.

Pomoci nám můžete:

Peněžitým darem

Každá podpora má pro nás velký význam. Poslat peníze lze buď přímo na náš bankovní účet zřízený pro veřejnou sbírku: **2200515622/2010 (Fio banka)** nebo složenkou na sídlo či kancelář organizace. Můžete využít také PayPal: náš PayPal e-mail je **donate@iure.org**. Možné je využít i portál **Darujme.cz** anebo nás předvolit při nákupu v e-shopu přes systém GIVT.cz.

Rádi Vám vystavíme **potvrzení pro daňové účely** a můžete si zvolit konkrétní program, na který budete chtít přispět.

Věcným darem

Určitě využijeme i materiální dar, užitečný pro činnost našeho sdružení (**kancelářské potřeby, technika, jiné dle domluvy**).

Předem Vám děkujeme a slibujeme, že podporu využijeme co nejlépe a v souladu se záměrem dárce.

Pro IuRe je velkou pomocí i zapojení dobrovolníků. Jednorázové i dlouhodobé, v programu či v kampani podle domluvy a zájmu. Pokud uvažujete o dobrovolné pomoci IuRe stačí nám napsat na e-mail na **iure@iure.org** a my se Vám ozveme.

OBSAH

Jak to vidí ředitel luRe.....	2
Co se nám za 15 let mimo jiné podařilo.....	3
luRe - co, jak a proč děláme	6
Co jsme řešili a vyřešili v roce 2016.....	8
Kdo nás platí - přehled hospodaření a čísla.....	21
Jak jsme slyšet - media a veřejná debata.....	24
Kdo vše to vidí podobně - podpora a spolupráce.....	25
Podpořte nás.....	28

Iuridicum Remedium, z.s. (luRe)

Sídlo: Přístavní 1236/35, Praha 7, 170 00

Kancelář a fakturační adresa: U Výstaviště 130/3, 170 00 Praha 7

Telefon: +420 776 703 170

E-mail: iure@iure.org

IČ: 265 3 4487

Číslo účtu: 2700127239/2010

Paypal: donate@iure.org

Ilustrace použité v rámci licence CC-BY: Gilad Fried, Adrien Coquet, Bakunetsu Kaito, Alena Artemova, Lyudmil Dachev, Andrew Doane, sahua d, ImageCatalog, Alex Berkowitz

www.iure.org
www.slidilove.cz
www.vttip.cz
www.creativecommons.cz
bigbrotherawards.cz

Facebook.com/CenyVelkehoBratra.CR
Facebook.com/vttip.cz

Twitter.com/iure_cz
Twitter.com/vttipcZ

youtube.com/luReCZ